

Številka: 004-10/2024-2570/14
Ljubljana, 13.02. 2024
GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE Gp.gs@gov.si
ZADEVA: Novo gradivo št. 1: Izhodišča za udeležbo delegacije Republike Slovenije za 6. zasedanje skupščine Združenih narodov za okolje (UNEA-6), ki bo potekalo od 26. februarja do 1. marca 2024 v Nairobiju, Keniji.
1. Predlog sklepov vlade:
<p>Na podlagi 2. in 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14 in 55/17) je Vlada Republike Slovenije na seji dnesprejela naslednji</p> <p style="text-align: center;">SKLEP:</p> <ol style="list-style-type: none">Vlada Republike Slovenije je sprejela Izhodišča za 6. zasedanje skupščine Združenih narodov za okolje (UNEA-6), ki bo potekalo od 26. februarja do 1. marca 2024 v Nairobiju, Keniji.Vlada Republike Slovenije je imenovala delegacijo Republike Slovenije v naslednji sestavi:<ul style="list-style-type: none">– Uroš Vajgl, državni sekretar, Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo, vodja delegacije;– Katja Piškur, vodja Službe za EU in mednarodne zadeve, Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo;– mag. Janja Kreitmayer McKenzie, Služba za EU in mednarodne zadeve, Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo;– dr. Aleš Bizjak, Služba za EU in mednarodne zadeve, Ministrstvo za naravne vire in prostor;– Maja Šmid, Sektor za globalne izzive, Ministrstvo za zunanje in evropske zadeve.Delegacijo Republike Slovenije spremlja Anita Pipan, veleposlanica, stalna predstavnica, Stalno predstavništvo RS pri Uradu Združenih narodov in ostalih mednarodnih organizacijah v Ženevi. <p style="text-align: right;">Barbara Kolenko Helbl generalna sekretarka</p> <p>Sklep prejmejo:</p> <ul style="list-style-type: none">– Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo– Ministrstvo za naravne vire in prostor– Ministrstvo za zunanje in evropske zadeve– Ministrstvo za finance
2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:

/
3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:
<ul style="list-style-type: none"> – Uroš Vajgl, državni sekretar, Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo; – Katja Piškur, vodja Službe za EU in mednarodne zadeve, Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo; – Janja Kreitmayer McKenzie, Služba za EU in mednarodne zadeve, Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo;
3. b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:
/
4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:
/
5. Kratek povzetek gradiva:
<p>Izhodišča za 6. zasedanje skupščine Združenih narodov za okolje (UNEA-6), ki bo potekalo od 26. februarja do 1. marca 2024 v Nairobiju, Keniji, določajo stališče Vlade Republike Slovenije na podlagi predlaganega dnevnega reda in opredeljenih tem ministrskih dialogov ter predlaganih resolucij. Skupščina UNEA, ki se sestaja vsako drugo leto, je najvišji globalni organ odločanja na področju okolja, ki ga sestavlja 195 članic Združenih narodov. Prizadeva si za doseganje okoljskih ciljev ter podpira izvajanje ciljev trajnostnega razvoja ter ohranjanje in izboljšanje življenjskega okolja za ljudi in živali v globalnem merilu.</p> <p>Splošna tema zasedanja UNEA-6 je »Učinkoviti, vključujoči in trajnostni večstranski ukrepi za spopadanje s podnebnimi spremembami, izgubo biotske raznovrstnosti in onesnaževanjem.« ("Effective, inclusive and sustainable multilateral actions to tackle climate change, biodiversity loss and pollution").</p> <p>Šesto zasedanje skupščine Združenih narodov za okolje (UNEA-6) se bo osredotočilo na to, kako lahko multilaterizem pomaga pri reševanju trojne planetarne krize, tj. podnebnih sprememb, izgube biotske raznovrstnosti ter onesnaževanja in odpadkov ter ob tem osredotočilo razprave na temo boljšega sodelovanja med obstoječimi mednarodnimi sporazumi na področju okolja ter vloge programa UNEP, vloge digitalizacije ter novih oblik financiranja in medvladnega sodelovanja. Zasedanje skupščine je priložnost za države, civilno družbo, znanstveno sfero in zasebni sektor, da so-oblikujejo usmeritve na področju globalne okoljske politike. V prvem delu zasedanja UNEA-6 bo potekala obravnava 22 predlogov resolucij, v drugem delu pa bo potekal visoki segment z nacionalnimi izjavami in ministrskimi dialogi.</p> <p>V času zasedanja bodo potekala tudi druga ministrska srečanja in sicer Ministrsko srečanje 4. Medvladnega pogajalskega odbora za vzpostavitev globalnega dogovora o onesnaževanju s plastiko (INC) ter v tem okviru 5. ministrsko srečanje Koalicije visoko ambicioznih za prenehanje onesnaževanja s plastiko (HAC).</p> <p>Poleg ministrskih srečanj se bodo odvijali tudi uradni in neuradni stranski dogodki, med drugim bo Slovenija organizirala stranski dogodek na temo čezmejnega obnavljanja ekosistemov kot vodilo pri reševanju planetarne krize.</p> <p>Republika Slovenija se zavzema za izvedbo uspešnega in ambicioznega zasedanja UNEA-6, ki bo prineslo oprijemljive rezultate, zlasti na področju krožnega gospodarstva, voda, kemikalij ter zagotavljanje zdravega življenjskega okolja kot temeljne človekove pravice. Vodilo stališč v pogajanjih je zagotavljanje in izboljševanje kakovosti okolja na vseh področjih ter zagotavljanje zdravega okolja za ljudi z dobro ohranjeno naravo, čistim zrakom ter brez strupenih snovi.</p> <p>Sprejetje ministrske deklaracije vidimo kot enega ključnih dokumentov zasedanja, ki bo usmerjal globalno agendo o okolju, ohranjal politični zagon na področju okolja ter poudarjal pomembnost okoljskih razsežnosti trajnostnega razvoja.</p>

Republika Slovenija bo aktivno sodelovala pri pogajanjih za sprejem tudi drugih resolucij, kjer se bo zavzemala, da bodo predlagane resolucije v skladu s dosedanjimi stališči Republike Slovenije in EU.

Celotnega zasedanja se udeležujeta samo dve osebi Ministrstva za okolje, podnebje in energijo kot pristojnega za Program ZN UNEP. Ostali člani delegacije se bodo zasedanja udeležili zgolj v delu zasedanja na visoki ravni ali v času pokrivanja posameznih dogodkov, kjer sodeluje Republika Slovenija. Enemu predstavniku Ministrstva za naravne vire in prostor stroške udeležbe krije Program ZN za okolje.

V novem gradivu št. 1 smo iz delegacije, na podlagi obvestila Ministrstva za naravne vire in prostor črtali predstavnika Ministrstva za naravne vire in prostor: dr. Mitja Bricelj, Direktorat za vode.

6. Presoja posledic za:

a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	DA/NE
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	DA/NE
c)	administrativne posledice	DA/NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	DA/NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	DA/NE
e)	socialno področje	DA/NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij	DA/NE

7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:

(Samo če izberete DA pod točko 6.a.)

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu

	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna	-	-	-	-
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov	-	-	-	-
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna	-	-	-	-
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov	-	-	-	-
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva	-	-	-	-

II. Finančne posledice za državni proračun

II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki		Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1	
SKUPAJ				

OBRAZLOŽITEV:

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu
V zvezi s predlaganim vladnim gradivom se navedejo predvidene spremembe (povečanje, zmanjšanje):

- prihodkov državnega proračuna in občinskih proračunov,
- odhodkov državnega proračuna, ki niso načrtovani na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov,
- obveznosti za druga javnofinančna sredstva (drugi viri), ki niso načrtovana na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov.

II. Finančne posledice za državni proračun
Prikazane morajo biti finančne posledice za državni proračun, ki so na proračunskih postavkah načrtovane v dinamiki projektov oziroma ukrepov:

II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:
Navedejo se proračunski uporabnik, ki financira projekt oziroma ukrep; projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in proračunske postavke (kot proračunski vir financiranja), na katerih so v celoti ali delno zagotovljene pravice porabe (v tem primeru je nujna povezava s točko II.b). Pri uvrstitvi novega projekta oziroma ukrepa v načrt razvojnih programov se navedejo:

- proračunski uporabnik, ki bo financiral novi projekt oziroma ukrep,
- projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in
- proračunske postavke.

Za zagotovitev pravic porabe na proračunskih postavkah, s katerih se bo financiral novi projekt oziroma ukrep, je treba izpolniti tudi točko II.b, saj je za novi projekt oziroma ukrep mogoče zagotoviti pravice porabe le s prerazporeditvijo s proračunskih postavk, s katerih se financirajo že sprejeti oziroma veljavni projekti in ukrepi.

II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:
Navedejo se proračunski uporabniki, sprejeti (veljavni) ukrepi oziroma projekti, ki jih proračunski uporabnik izvaja, in proračunske postavke tega proračunskega uporabnika, ki so v dinamiki teh

projektov oziroma ukrepov ter s katerih se bodo s prerazporeditvijo zagotovile pravice porabe za dodatne aktivnosti pri obstoječih projektih oziroma ukrepih ali novih projektih oziroma ukrepih, navedenih v točki II.a.

II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:

Če se povečani odhodki (pravice porabe) ne bodo zagotovili tako, kot je določeno v točkah II.a in II.b, je povečanje odhodkov in izdatkov proračuna mogoče na podlagi zakona, ki ureja izvrševanje državnega proračuna (npr. priliv namenskih sredstev EU). Ukrepanje ob zmanjšanju prihodkov in prejemkov proračuna je določeno z zakonom, ki ureja javne finance, in zakonom, ki ureja izvrševanje državnega proračuna.

7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:

(Samo če izberete NE pod točko 6.a.)

Kratka obrazložitev: Vsak resor krije stroške udeležbe za svoje predstavnike. Stroški celotne delegacije obsegajo nastanitev delegatov ter potne stroške in so okvirno ocenjeni na 14.800 EUR.

Stroški MOPE za 3 osebe znašajo okvirno 8.000 EUR in so bili načrtovani ter bodo kriti iz sredstev rezerviranih na proračunskih postavkah mednarodno sodelovanje in EU zadeve (153225) in materialni stroški (153214).

Stroški MNVP za 1 osebo znašajo okvirno 1.800 EUR in so bili načrtovani ter bodo kriti iz sredstev MNVP, proračunska postavka Materialni stroški 231292. Drugi osebi MNVP, ki se zasedanja udeležuje v vlogi predsedujočega Barcelonski konvenciji ZN, bo stroške poti kril UNEP (Program ZN za okolje).

Stroški MZEZ za 2 osebi znašajo okvirno 5.000 EUR in so bili načrtovani ter bodo kriti iz sredstev MZEZ, rezerviranih na proračunski postavki 3663 – Meddržavno sodelovanje in postavki 2541.

8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:

Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na:

- pristojnosti občin,
- delovanje občin,
- financiranje občin.

DA/NE

DA/NE

DA/NE

Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje:

- Skupnosti občin Slovenije SOS: DA/NE
- Združenju občin Slovenije ZOS: DA/NE
- Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: DA/NE

Predlogi in pripombe združenj so bili upoštevani:

- v celoti,
- večinoma,
- delno,
- niso bili upoštevani.

Bistveni predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani, ter razlogi za neupoštevanje.

/

9. Predstavitev sodelovanja javnosti:

Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:

DA/NE

Datum objave:

V razpravo so bili vključeni:

- nevladne organizacije,
- predstavniki zainteresirane javnosti,
- predstavniki strokovne javnosti,

– občine in združenja občin ali pa navedite, da se gradivo ne nanaša nanje.
Mnenja, predlogi in pripombe z navedbo predlagateljev (imen in priimkov fizičnih oseb, ki niso poslovni subjekti, ne navajajte):

Upoštevani so bili:

- v celoti,
- večinoma,
- delno,
- niso bili upoštevani.

Bistvena mnenja, predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani, ter razlogi za neupoštevanje:

Poročilo je bilo dano

Javnost je bila vključena v pripravo gradiva v skladu z Zakonom o ..., kar je navedeno v predlogu predpisa.)

10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:	DA/NE
11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:	DA/NE

mag. Tina Seršen
DRŽAVNA SEKRETARKA

Priloga:

- **Izhodišča za udeležbo delegacije Republike Slovenije za 6. zasedanje skupščine Združenih narodov za okolje (UNEA-6), ki bo potekalo od 26. februarja do 1. marca 2024 v Nairobiju, Keniji.**

Izhodišča za udeležbo delegacije Republike Slovenije za 6. zasedanje skupščine Združenih narodov za okolje (UNEA-6), ki bo potekalo od 26. februarja do 1. marca 2024 v Nairobiju, Keniji.

Skupščina Združenih narodov za okolje (v nadaljevanju UNEA), se kot najvišje globalno okoljsko telo, sestaja na dve leti z namenom določitve prednostnih vsebin globalne okoljske politike in mednarodnega okoljskega upravljanja. Sedež Programa Združenih narodov za okolje (v nadaljnjem besedilu: UNEP) je v Nairobiju, Keniji, kjer zaseda skupščina, kot tudi večkrat letno njeni odbori in pododbori. Predsedujoči UNEA-6 bo na letošnjem zasedanju Maroko. Skupščina s sprejemom ministrske deklaracije in resolucij ZN usmerja in vodi medvladne ukrepe na področju okolja ter prispeva k izvajanju Agende Združenih narodov 2030 za trajnostni razvoj in njenih ciljev trajnostnega razvoja. Republika Slovenija ima od leta 2023 tudi akreditiranega stalnega predstavnika pri Odboru stalnih predstavnikov UNEP.

UNEA-6 med drugim predstavlja platformo za izmenjavo in izvajanje uspešnih pristopov, ki prispevajo k doseganju okoljske razsežnosti Agende Združenih narodov 2030. UNEA-6 bo države članice in zainteresirane strani spodbudila tudi k sprejetju ambicioznih korakov k boljši in bolj zeleni izgradnji prihodnosti s sprejemom resolucij in ministrske deklaracije.

Potek šestega zasedanja Skupščine Združenih narodov za okolje (UNEA-6)

Zasedanje UNEA-6 bo sestavljeno iz plenarnih zasedanj in segmenta na visoki ravni, vključno s tremi dialogi za voditelje. Otvoritev zasedanja skupščine bo potekala na plenarni seji 26.februarja 2024 z nagovori na visoki ravni in potrditvijo dnevnega reda zasedanja. V prvem delu zasedanja bo skupščina obravnavala tudi 22 predlogov resolucij in ocenila pripravljenost za njihov sprejem na zaključnem plenarnem zasedanju 1. marca 2024. Zasedanje na visoki ravni bo potekalo 29. februarja in 1. marca 2024 pod krovno temo »Učinkoviti, vključujoči in trajnostni multilateralni ukrepi za spopadanje s podnebnimi spremembami, izgubo biotske raznovrstnosti in onesnaževanjem.« ("Effective, inclusive and sustainable multilateral actions to tackle climate change, biodiversity loss and pollution". Na visokem segmentu, kjer se bodo zbrali predsedniki držav in ministri za okolje, bodo države članice ZN v treh plenarnih zasedanjih podale nacionalne izjave, vzporedno pa bodo potekali 3 dialogi na visoki ravni :

1. Dialog na temo znanosti podatkov in digitalizacije:
2. Dialog na temo finančnih sistemov za reševanje vprašanj podnebnih sprememb, izgube narave in onesnaževanja: naslov v originalu
3. Dialog na temo okoljskega multilateralnega sodelovanja za naslovitev perečih vprašanj

Krovna tema zasedanja poziva k učinkovitejšim oblikam multilateralnega sodelovanja za reševanje trojne planetarne krize, tj. podnebnih sprememb, izgube biotske raznovrstnosti ter onesnaževanja in odpadkov. Ob tem se bodo tako predvidene razprave ministrskih dialogov med drugim osredotočale na teme boljšega sodelovanja obstoječih mednarodnih sporazumov na področju okolja ter vloge programa UNEP, vlogo digitalizacije za reševanje okoljskih vprašanj, ter nove oblike financiranja in medvladnega sodelovanja. Zasedanje skupščine je priložnost za svetovne vlade, skupine civilne družbe, znanstveno skupnost in zasebni sektor, da oblikujejo svetovno okoljsko politiko.

Na zasedanju UNEA 6 bo sprejeta ministrska deklaracija, ki bo vsebovala splošno besedilo o globalni agendi o okolju in katere namen bo ohranjanje političnega zagona na področju okolja ter bo poudarjalo pomembnost okoljskih razsežnosti trajnostnega razvoja. Fokus deklaracije bo osredotočen na splošno temo UNEA-6 »"Učinkoviti, vključujoči in trajnostni multilateralni ukrepi za spopadanje s podnebnimi spremembami, izgubo biotske raznovrstnosti in onesnaževanje."« Deklaracija bo odražala ključne mednarodne razprave o okoljskem upravljanju v povezavi z obstoječimi konvencijami in rezultate zadnjih poročil mednarodnih znanstvenih panelov. Na podlagi tega bo Ministrska deklaracija izpostavila pozive za aktivnosti na področju podnebnih sprememb, izgube biodiverzitete, obnove ekosistemov, pravičnega energetskega prehoda, onesnaževanja in pogajanja s plastiko, trajnostno upravljanje z minerali in kovinami, upravljanje z kemikalijami in odpadki ter horizontalno povezavo in medsebojno odvisnost obravnave podnebnih sprememb, izgube biodiverzitete in onesnaževanja. Deklaracija bo nasloвила tudi opolnomočene žensk in deklet, vključenost celotne družbe, vlogo digitalne tranzicije, oblike financiranja ter poudarila vlogo programa ZN za okolje (UNEP) ter poziv za poudarek okoljske dimenzije ni doseg dogovorov tudi v okviru Dogovora za prihodnost (Pact of the Future), septembra 2024.

Predlogi resolucij:

Trenutno je v predlogu 22 osnutkov resolucij, ki se za lažjo obravnavo združujejo v 5 sklopov. V skladu s postopki programa UNEP se bodo vsebinski predlogi resolucij pogajali šele v dneh pred samim zasedanjem UNEA-6, zlasti v okviru srečanja OECPR stalnih predstavnikov v Nairobiu, ki bo potekal od 19. do 23. februarja 2024 in bo služil kot pripravljalni sestanek za UNEA-6. V skladu s pravili delovanja UNEP in zasedanj UNEA, je možno resolucije predlagati še tekom celotnega zasedanja UNEA-6. Resolucije, ki so zaenkrat predlagane in so v usklajevanjih – po sklopih za obravnavo:

Skupina 1

- 1 Zelo nevarni pesticidi (Highly hazardous pesticides)
- 2 Dobro ravnanje s kemikalijami in odpadki
- 3 Spodbujanje regionalnega sodelovanja za izboljšanje kakovosti zraka na svetovni ravni
- 4 Boj proti peščenim in prašnim nevihtam
- 5 Spreminjanje sončnega sevanja (SRM)

Skupina 2

- 6 Učinkovite in vključujoče rešitve za krepitev vodnih politik za trajnostni razvoj v okviru podnebnih sprememb, izgube biotske raznovrstnosti in onesnaževanja.
- 7 Krepitev mednarodnih prizadevanj za zaustavitev degradacije tal, obnovo degradiranih zemljišč ter povečanje odpornosti ekosistemov in skupnosti na sušo.
- 8 Merila, norme, standardi in smernice za izvajanje na naravi temelječih rešitev za podporo trajnostnemu razvoju.
- 9 Upravljanje kaskadnih sistemov
- 10 Krepitev upravljanja oceanov in morij za spopadanje s podnebnimi spremembami, izgubo morske biotske raznovrstnosti in onesnaževanjem.

Skupina 3

- 11 Spodbujanje nacionalnih ukrepov za reševanje okoljskih izzivov z okrepljenim sodelovanjem med agencijami UNEA, UNEP in večstranskimi agencijami za okolje.
- 12 Krepitev vloge in uspešnosti regionalnih okoljskih ministrskih forumov in regionalnih uradov pri doseganju večstranskega sodelovanja pri reševanju okoljskih izzivov
- 13 Spodbujanje sinergijskih pristopov za reševanje medsebojno povezanih globalnih kriz podnebnih sprememb, izgube biotske raznovrstnosti in onesnaževanja ter podpiranje trajnostnega razvoja
- 14 Učinkoviti, vključujoči in trajnostni večstranski ukrepi za podnebno pravičnost

Skupina 4

- 15 Okrepitev prizadevanj za okrepitev prehoda na krožno gospodarstvo na nacionalni, regionalni in svetovni ravni
- 16 Okoljski vidiki mineralov in kovin
- 17 Okoljska pomoč in obnova na območjih, ki so jih prizadeli oboroženi spopadi.
- 18 Trajnostni življenjski slogi
- 19 Krožnost odporne in nizkoogljične kmetijske industrije sladkornega trsa

Skupina 5

- 20 Spremembe instrumenta za ustanovitev preoblikovanega Globalnega sklada za okolje (GEF)
- 21 Datumi in začasni dnevni red za UNEA-7 in OECPR-7
- 22 Upravljanje skrbniških skladov in namenskih prispevkov

EU in njene države članice predlagamo dve resoluciji – na temo voda (6) in na temo krožnega gospodarstva (15). EU se je pridružila tudi podpori sprejema resolucije na temo oceanov (10).

Države članice imajo možnost podati predloge resolucij tudi vse do zasedanja in v času zasedanja UNEA-6.

Stališče Republike Slovenije za UNEA-6:

Republika Slovenija podpira program UNEP in si prizadeva za krepitev programa dela in aktivnosti, ki naslavlja problematiko in okoljske izzive znotraj našega geografskega območja. Slovenija se zavzema za krepitev regionalnega sodelovanja skozi program UNEP in njegovih multilateralnih aktivnosti. Zasedanje bo pozitivno ozaveščalo o dodani vrednosti UNEP in njegovi temeljni vlogi za vodenje mednarodne okoljske agende ter okoljskega in trajnostnega upravljanja.

Republika Slovenija se zavzema za izvedbo uspešnega in ambicioznega zasedanja UNEA-6, ki bo prineslo oprijemljive rezultate, zlasti na področju krožnega gospodarstva, voda, kemikalij ter zagotavljanja zdravega življenjskega okolja kot temeljne človekove pravice. Vodilo stališč v pogajanjih je zagotavljanje in

izboljševanje kakovosti okolja na vseh področjih ter zagotavljanje zdravega okolja za ljudi z dobro ohranjeno naravo, čistim zrakom in brez strupenih snovi.

Sprejetje ministrske deklaracije vidimo kot enega ključnih dokumentov zasedanja, ki bo usmerjal globalno agendo o okolju v naslednjih dveh letih, ohranjal politični zagon na področju okolja ter poudarjal pomembnost okoljskih razsežnosti trajnostnega razvoja. Deklaracija mora nasloviti reševanje treh velikih okoljskih izzivov – podnebnih sprememb, izgube biotske raznovrstnosti in onesnaževanja. Pri tem se Republika Slovenija zavzema za poudarke na področjih podnebja, voda, varstva in obnove biotske raznovrstnosti, učinkovite rabe virov, krožnega gospodarstva, boja proti onesnaževanju ter onesnaževanju morskih odpadkov in plastike.

Republika Slovenija podpira predvsem resoluciji, ki jih predlaga EU na temo voda in krožnega gospodarstva ter osnutek resolucije na temo oceanov, ki jo v okviru EU ko-sponsorira.

Na področju krožnega gospodarstva Republika Slovenija izpostavlja pomen zmanjševanja rabe naravnih virov katerih samo pridobivanje predstavlja polovico vseh izpustov CO₂ globalno. Zato bo nujno hitrejše in bolj učinkovito uvajanje krožnih modelov v proizvodne procese z namenom zviševanja reprodukcije in ponovne rabe. Hkrati je pomembno ozaveščanje potrošnikov o bolj trajnostnih oblikah življenja in rabe proizvodov. Vloga držav in prilagajanje zakonodajnih ureditev je tu ključnega pomena. Ravno tako so za napredek pomembni sodelovanje, politična volja in skupni cilji na globalni ravni. Slovenija tu opozarja tudi na izsledke poročila Mednarodnega panela za vires (IRP) o Globalni rabi virov 2024, ki bo predstavljeno na UNEA6, in meni da je ključno, da so vidno uvrščeni v končni osnutek Ministrske deklaracije.

Zato Republika Slovenija podpira tudi sprejetje skupnega predloga resolucije EU o krožnem gospodarstvu. EU ima globalno na področju krožnega gospodarstva vodilno in vidno vlogo, zato želimo z resolucijo ohraniti zagon in pripomoči k dosegu globalnih zavez na tem področju. Slovenija se, tudi v skladu z dolgoletnim vidnim delovanjem na področju krožnega gospodarstva, tu zavzema za hitrejšo in bolj konkretno uveljavitev modelov krožnega gospodarstva tudi na globalni ravni. Pri tem podpiramo ukrepe, ki bodo pripomogli k preoblikovanju proizvodnih sistemov v smeri večje trajnosti in odpornosti in ob tem ustvarjanju enakovrednih pogojev na trgu za pomoč podjetjem pri ohranjanju konkurenčnosti. Resolucija med drugim poziva UNEP, da podpre izmenjavo ukrepov, standardov in digitalnih orodij za izmenjavo ustreznih informacij o izdelkih vzdolž dobavnih in vrednostnih verig, vključno z informacijami za potrošnike, razvoj primerljivih meril, protokolov za spremljanje in poročanje ter pripravi poročilo za UNEA-7.

Republika Slovenija, v okviru aktivnosti delovne skupine Sveta EU WPIEI (Global) ves čas sodeluje pri oblikovanju skupnih stališč EU za predloge resolucij v skladu z do sedaj sprejetimi stališči.

Republika Slovenija bo aktivno sodelovala v času zasedanja pri pogajanjih za sprejem resolucij, kjer se bo v skladu s svojim mandatom zavzemala, da bodo predlagane resolucije v skladu s dosedanjimi stališči Republike Slovenije.

Republika Slovenija si bo, kot trenutno predsedujoča Barcelonski konvenciji prizadevala za promocijo uveljavljanje ekosistemskega pristopa pri načrtovanju razvoja skupaj s krepitvijo pomena modrih in zelenih koridorjev pri sodobnem prostorskem načrtovanju in upravljanju za ohranjanje obalne in morske biotske raznovrstnosti ter ekosistemskih storitev. Promovirali bomo regionalno (Barcelonska konvencija) - subregionalne sinergije (EUSAIR) z dosežki stebra Kakovost okolja EUSAIR pri uveljavljanju zavarovanega območja na Jadranu skladno s sprejeto Portoroško deklaracijo s sloganom: »Za zeleni Mediteran – od programov k dejanjem«. Predstavljen bo tudi slovenski dosežek z aplikacijo modrih in zelenih koridorjev na med-regionalni ravni. Na COP 23 v Portorožu je bil dosežen napredek pri povezovanju programov dela Podonavja/ – Črnega morja (»Od izvira do morja«) in Sredozemlja (UNEPMAP) za zmanjšanje pritiskov na obalne in morske ekosisteme. Poudarek bo tudi na uveljavljanju razglasitve Sredozemlja kot območja z omejenimi izpusti žvepla (MED SECA) kot konkreten prispevek Sredozemlja k doseganju ciljev Pariškega sporazuma in Okvirne Konvencije ZN spremembi podnebja.

Ministrska srečanja:

V času zasedanja bosta 28.2. 2024 potekali tudi dve drugi ministrski srečanja in sicer: Ministrsko srečanje v okviru **4. Medvladnega pogajalskega odbora za vzpostavitev globalnega dogovora o onesnaževanju s**

plastiko (INC 4) ter 4. Ministrsko srečanje Koalicije visoko ambicioznih za prenehanje onesnaževanja s plastiko (HAC).

Aktivnosti INC na področju plastike izhajajo iz Resolucije 5/14, ki je bila sprejeta na UNEA-5.2, marca 2022, na podlagi katere je bil vzpostavljen Medvladni pogajalski odbor (INC) za pogajanja in vzpostavitev globalnega sporazuma o plastiki. Ministrsko srečanje INC 4 predstavlja podlago za naslednja pogajanja, ki jih gosti Kanada in bodo potekala konec aprila 2024 v Ottawi.

Obe ministrski srečanja sta namenjeni spodbujanju ambicij za doseg učinkovitega sporazuma ter za čimprejšnji dogovor o ukrepih. Pogajanja so trenutno na prvi prelomnici. Zato je namen ministrske razprave predvsem, da se soočijo najbolj razhajajoča stališča držav (zmanjševanja proizvodnje plastike iz osnovnih surovin, zmanjšanje polimerov in ukrepi na področju trgovanja s plastiko). Nasprotovanja zmanjševanju plastike je izrazila peščica znanih držav, ki so se poimenovala »nove isto misleče, ki so zahtevale da se opusti celotni zgornji tok nastanka plastike ter se o njem ne razpravlja. V povezavi s tem je pričakovati tudi pozive v to smer na UNEA-6.

Stališče Republike Slovenije za ministrska srečanja INC-4 in HAC za plastiko:

Republika Slovenija se področju plastike zavzema za čim bolj ambiciozni globalni dogovor in je zavezana k reševanju vseh oblik onesnaževanja s plastiko z visoko ambicijo za zaščito zdravja ljudi in okolja ter k ukrepanju tako na nacionalni kot na globalni ravni. V svojih stališčih Slovenija odločno podpira vsa prizadevanja in zaveze, ki prispevajo h krepitvi ukrepov na področju onesnaževanja s plastiko. Aktivno sodeluje in podpira pogajanja tako na EU kot globalni ravni ter je že od vsega začetka članica HAC (High Ambition Coalition to End Plastic Pollution).

Zavzemamo si, da bodoči globalni dogovor ostane ambiciozen in naslavlja problematiko onesnaževanja s plastiko na vseh območjih (ne le oceanih, kjer se njihov tok konča) in se posveti tudi vrhu problema z zmanjševanjem plastičnih proizvodov in njihovi krožni zasnovi, preprečevanju odpadka, in šele nato tudi učinkovitemu recikliranju in upravljanju s preostankom odpadkov, ki ga seveda ne moremo zanemariti. Menimo, da je za doseg ciljev ključno uporabiti principe krožnega gospodarstva in nasloviti vse faze življenjskega cikla plastike. Pomembno je tudi da se opredeli pogoje za primerne in učinkovite finančne spodbude.

Za prihajajoča pogajanja je najpomembneje, da se pokaže razumevanje za različne potrebe in stališča držav, hkrati pa ohrani visoke ambicije glede obsega in ciljev ter opredeli ukrepe tudi na globalni ravni, predvsem na področju omejevanja plastike in zaskrbljujočih aditivov. Ključno bo iskati most med najbolj razhajajočimi stališči glede zmanjševanja plastike. Za uspeh je ključno neformalno povezovanje z drugače mislečimi državami in pozitivno sodelovanje z vsemi ključnimi deležniki in njihovo tvorno vključevanje v proces.

Stranski dogodki:

Poleg ministrskih srečanj se bodo odvijali tudi uradni in neuradni vzporedni dogodki, opravljena bo tudi morebitna bilateralna srečanja. Upošteva se nestalno članstvo RS v OZN bo posebna pozornost posvečena dogodkom, ki naslavlja povezanost med degradacijo okolja, podnebnimi spremembami, vodnimi krizami ter mirom in varnostjo. RS bo nastopila na stranskem dogodku o pravici do čistega, zdravega in trajnostnega okolja. Svoje delo na področju okoljskih analiz bo predstavil tudi Center odličnosti Vesolje.SI.

Slovenija bo vzporedno z UNEA-6 kot vodilna organizatorica v sodelovanju s Sekretariatom Vodne konvencije UNECE izvedla stranski dogodek z naslovom Transboundary Ecosystem Restoration: Key to Addressing the Planetary Crises. Soorganizatorji dogodka so še Costa Rica, Konvencija o varstvu mokrišč (Ramsarska konvencija), Konvencija o varstvu biodiverzitete (CBD) in Mednarodna zveza za varstvo narave (IUCN). Stranski dogodek je nadaljevanje slovenskih aktivnosti na preteklih mednarodnih dogodkih, usmerjenih v organizacijo in programsko pripravo 10. zasedanja pogodbenic Vodne konvencije oktobra 2024 v Ljubljani in prevzema predsedovanja konvenciji v obdobju od 2024 do 2027. Slovenija je možnost organizacije stranskega dogodka na UNEA-6 pridobila ob močni konkurenci iz vseh držav članic in institucij ZN.

Sestava delegacije Republike Slovenije s poverilnicami za udeležbo na UNEA-6:

1. Uroš Vajgl, državni sekretar, Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo, vodja delegacije;
2. Katja Piškur, vodja službe za EU in mednarodne zadeve, Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo;
3. mag. Janja Kreitmayer McKenzie, Služba za EU in mednarodne zadeve, Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo;
4. dr. Aleš Bizjak, Služba za EU in mednarodne zadeve, Ministrstvo za naravne vire in prostor
5. Maja Šmid, Sektor za globalne izzive, Ministrstvo za zunanje in evropske zadeve.

Delegacijo Republike Slovenije spremlja Anita Pipan, veleposlanica, stalna predstavnica, Stalno predstavništvo RS pri Uradu Združenih narodov in ostalih mednarodnih organizacijah v Ženevi.

Delegacijo bo spremljal tudi g. Tomaž Rodič, direktor slovenskega Centra odličnosti vesolje, znanost in tehnologije.

Večina članov delegacije se bo zasedanja udeležila zgolj v delu trajanja zasedanja na visoki ravni in v času pokrivanja posameznih dogodkov, kjer sodeluje Republika Slovenija. V času celotnega zasedanja pa bosta prisotni dve osebi Ministrstva za okolje, podnebje in energijo kot pristojnega za Program ZN UNEP.